

ARBEIDSMARKTCONGRES WSE

**OPLOSSEN VAN ARBEIDSMARKTTEKORTEN DOOR (ECONOMISCHE)
MIGRATIE?**

VINCENT CORLUY & IVE MARX

**PROVINCIEHUIS VLAAMS-BRABANT
12 12 2011**

OPZET

- Welke **vormen** van gecontroleerde economische migratie bestaan er in België en Vlaanderen?
- Wat is de **omvang** daarvan en wat zijn de belangrijkste **trends**?
- Wat zijn de **sterktes** en **bependingen** van de huidige regelingen ?
- Hebben we **bijkomende** economische migratie nodig, en zo ja: welke vorm kan deze aannemen?

WAAROM RELEVANT ?

- **Demografische uitdagingen**
 - Immigratiesurplus is beperkt
- **Economische terugval**
 - Stijgende werkloosheid
 - Begrotingsdruk
- **EU-beleid**
 - Blue card / seizoenarbeiders
 - Subsidiariteitstest
- **Beperkte invulling knelpuntberoepen**
 - Lump of labour fallacy
- **Competitiviteit op de internationale markt**
 - Flexibiliteit en aantrekkelijkheid?

VORMEN VAN GECONTROLEERDE ECONOMISCHE MIGRATIE IN BELGIË

Basisprincipe

- 'case-by-case' aanwerving na preferentietoets EU
- Bilateraal akkoord
- Potentiële WN nog niet in België

Flexibele procedure

Lijst met 'uitzonderlijke' beroepen

- Geen arbeidsmarkttest of andere voorwaarden
- Vereenvoudigen internationale mobiliteit

Procedure inzake knelpuntberoepen

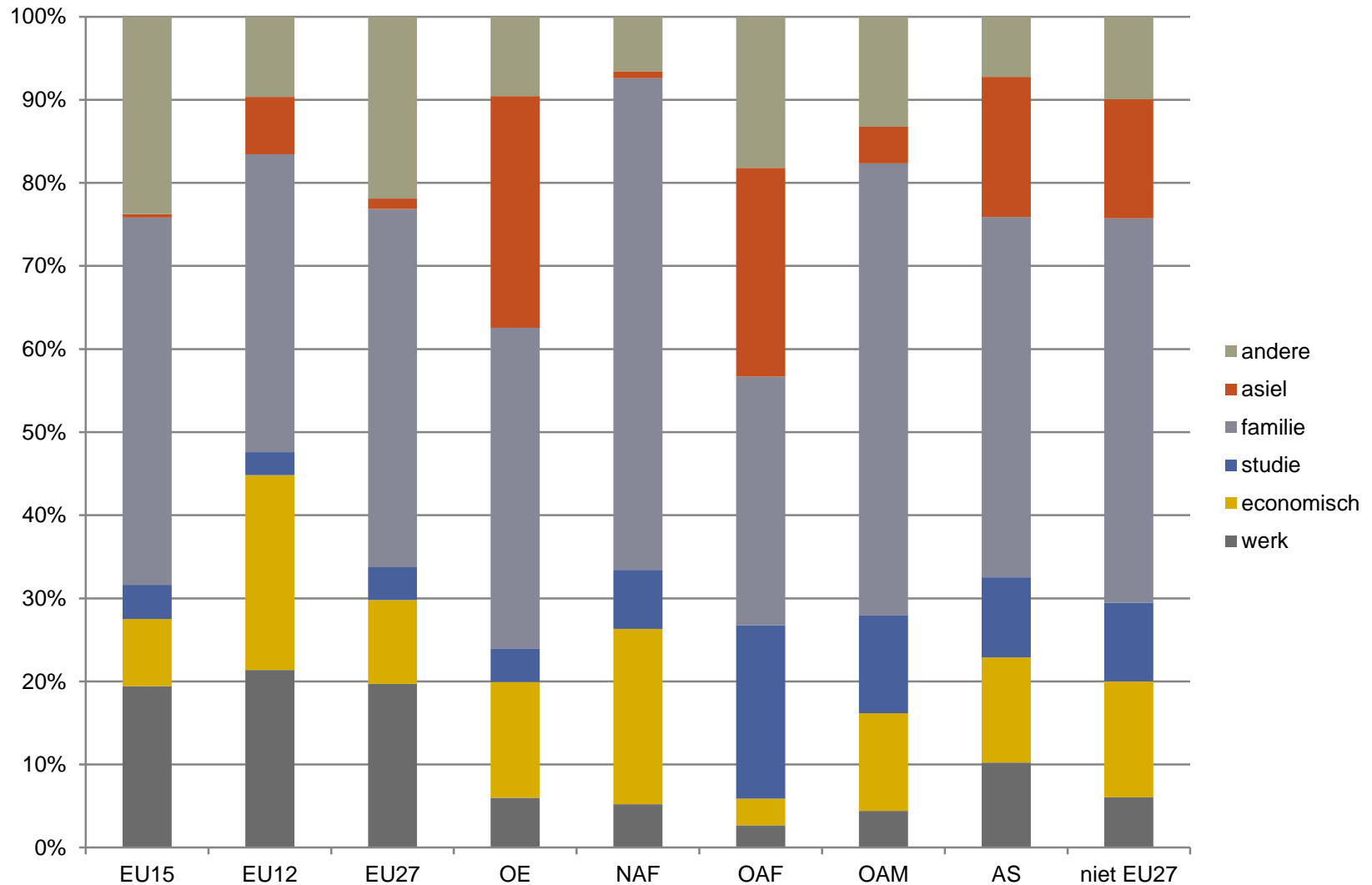
- Nieuwe EU-lidstaten
- Tijdelijke arbeidskaart voor specifieke knelpuntberoepen
- Opgelijst door de regio's

Vrijstelling

- Erkende vluchtelingen, EU- en EER-burgers, gezinsherenigers,...
- Detachering

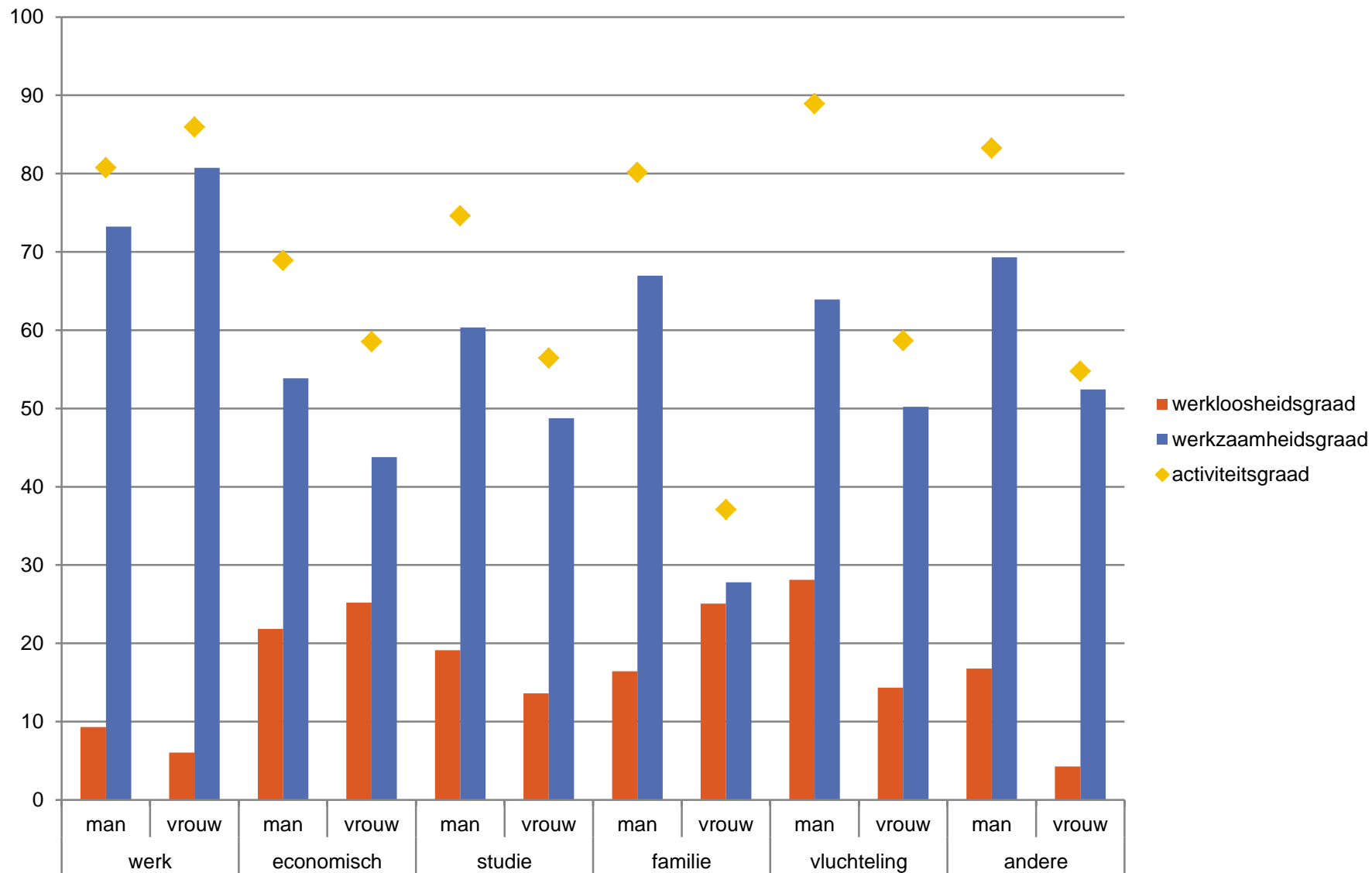
→ Niet gericht op het oplossen van structurele en problematische arbeidsmarkttekorten

OMVANG VAN 'ECONOMISCHE IMMIGRANTEN' IN TOTALE STOCK IMMIGRANTEN, BELGIË, 2008

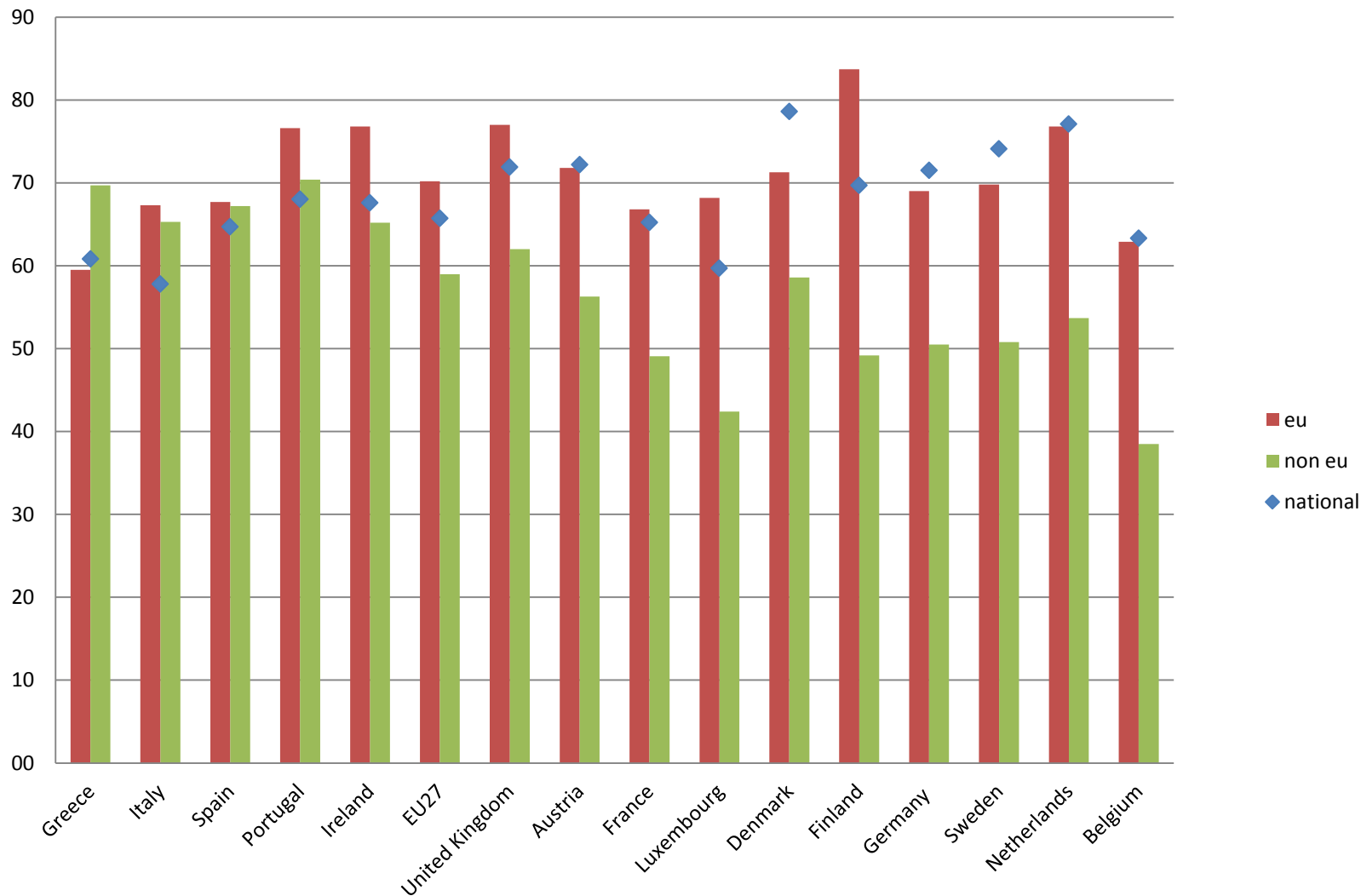

BRON: LFS, 2008, AD HOC MODULE

ARBEIDSMARKTSITUATIE VAN IMMIGRANTEN NAAR VERBLIJFSMOTIEF, 2008.

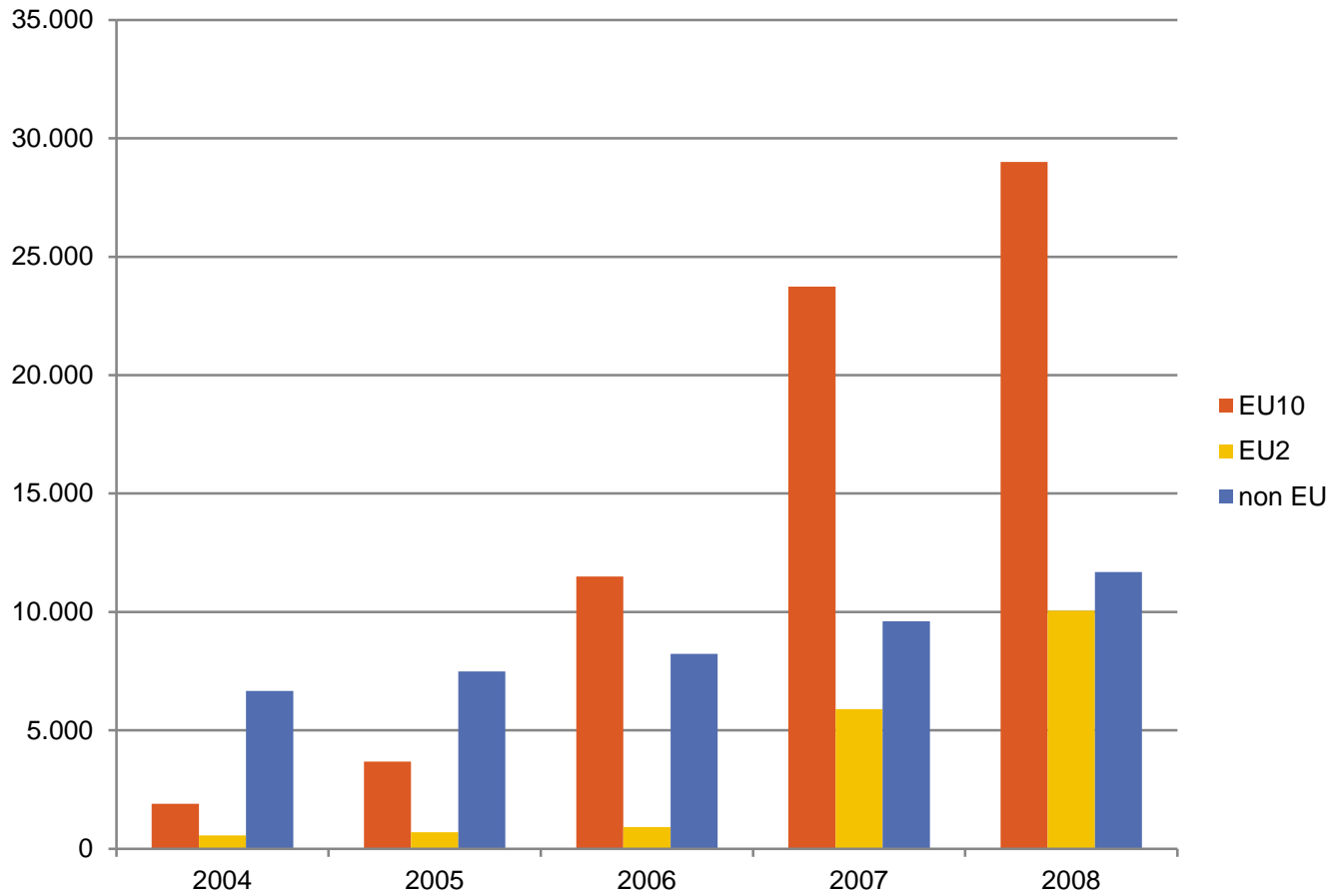
WERKZAAMHEIDSGRAAD IMMIGRANTEN IN EUROPEES PERSPECTIEF, 2008

VOORNAAMSTE TRENDS IN DE EVOLUTIE VAN ARBEIDSKAARTEN, 2004 - 2008

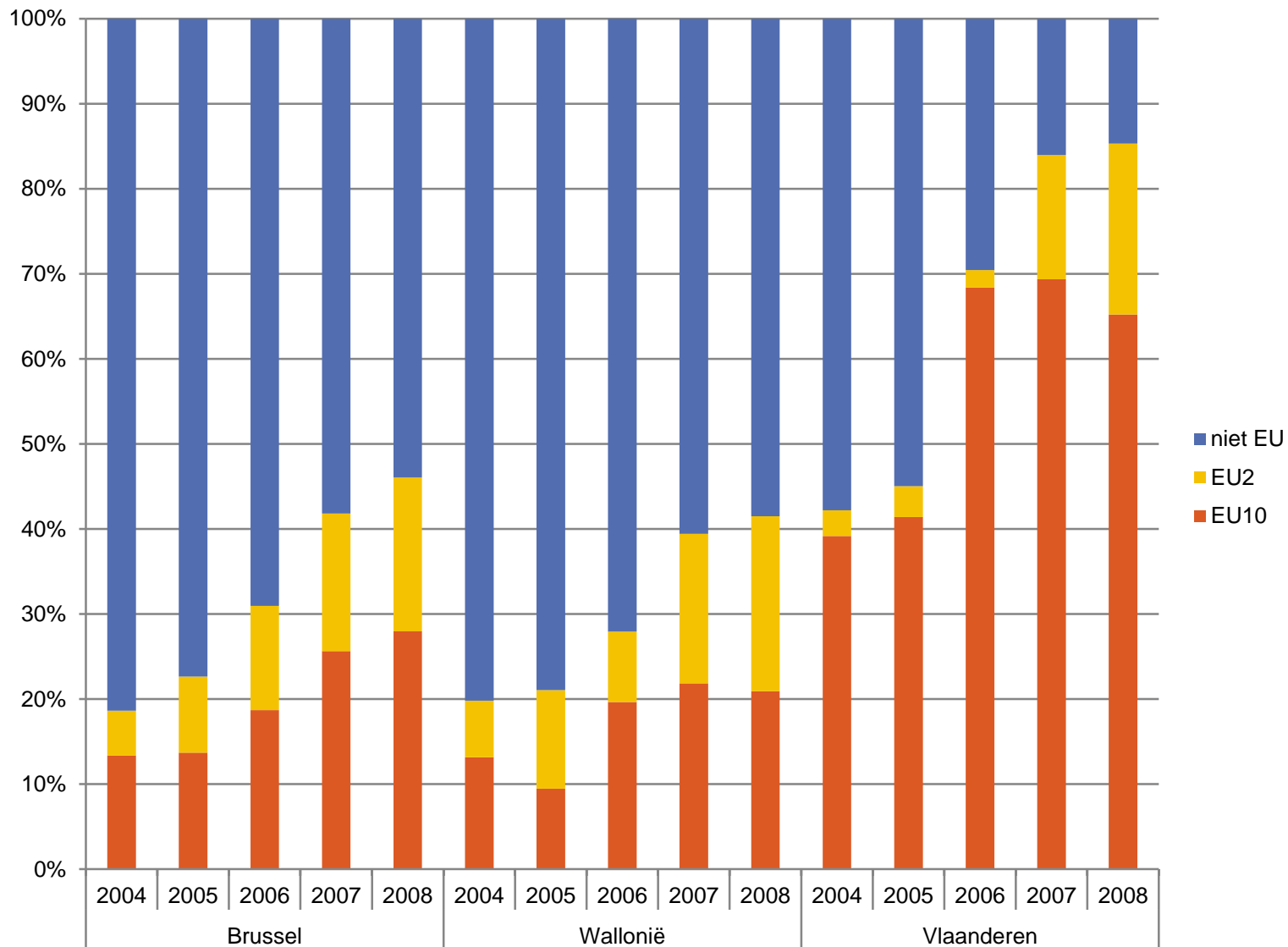
- **Instroom immigranten via arbeidskaarten**
- **Regionale verschillen in instroom naar nationaliteit**
- **Oplossen van arbeidsmarkttekorten (knelpuntberoepen) via arbeidskaarten?**

TRENDS IN UITGEREIKTE ARBEIDSKAARTEN NAAR HERKOMST

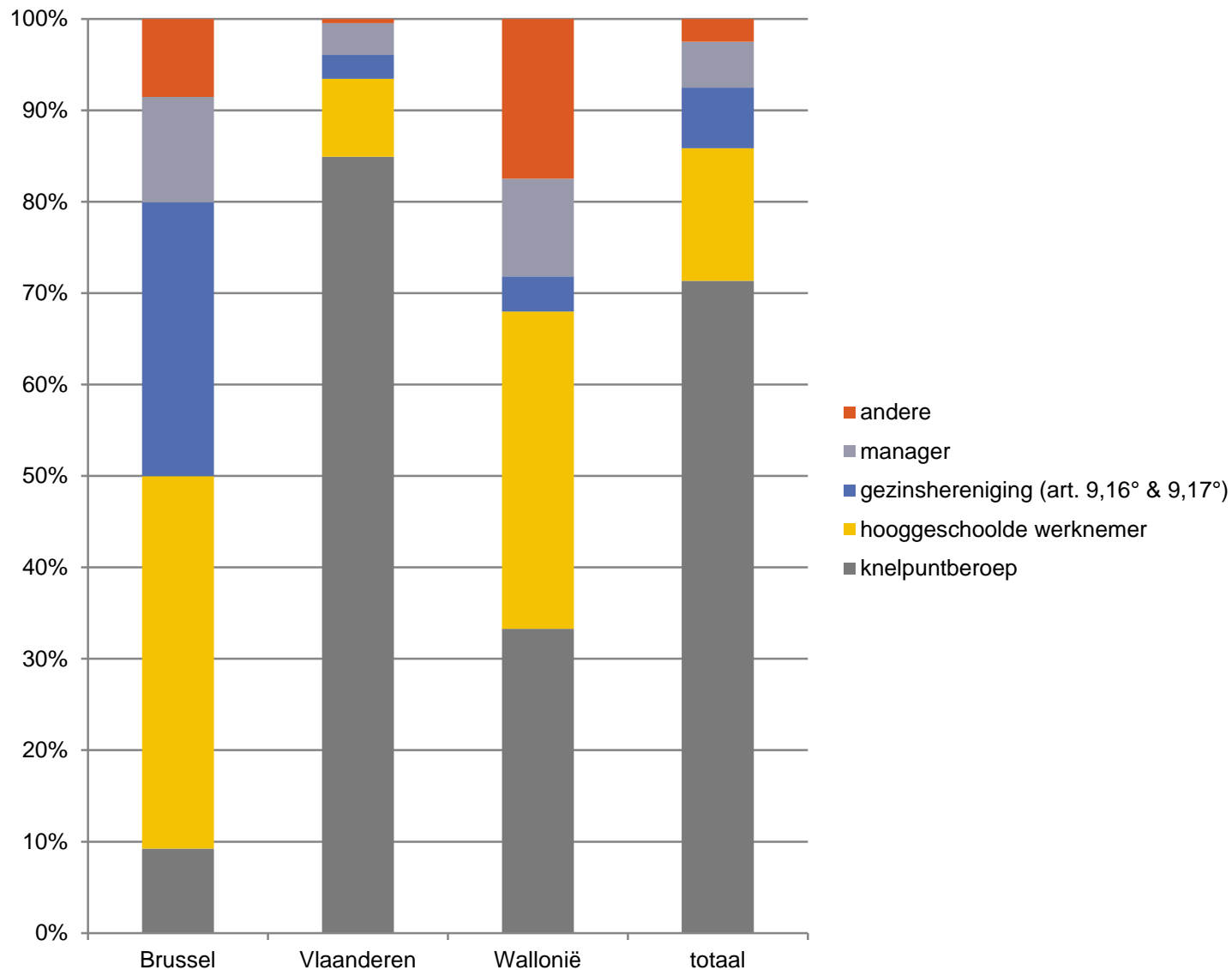
BRON: FOD WASO, VSWSE

REGIONALE ≠ IN DE EVOLUTIE VAN ECONOMISCHE MIGRATIE?

BRON: FOD WASO, VSWSE

SAMENSTELLING ARBEIDSKAARTEN, REGIO

BRON: FOD WASO, VSWSE

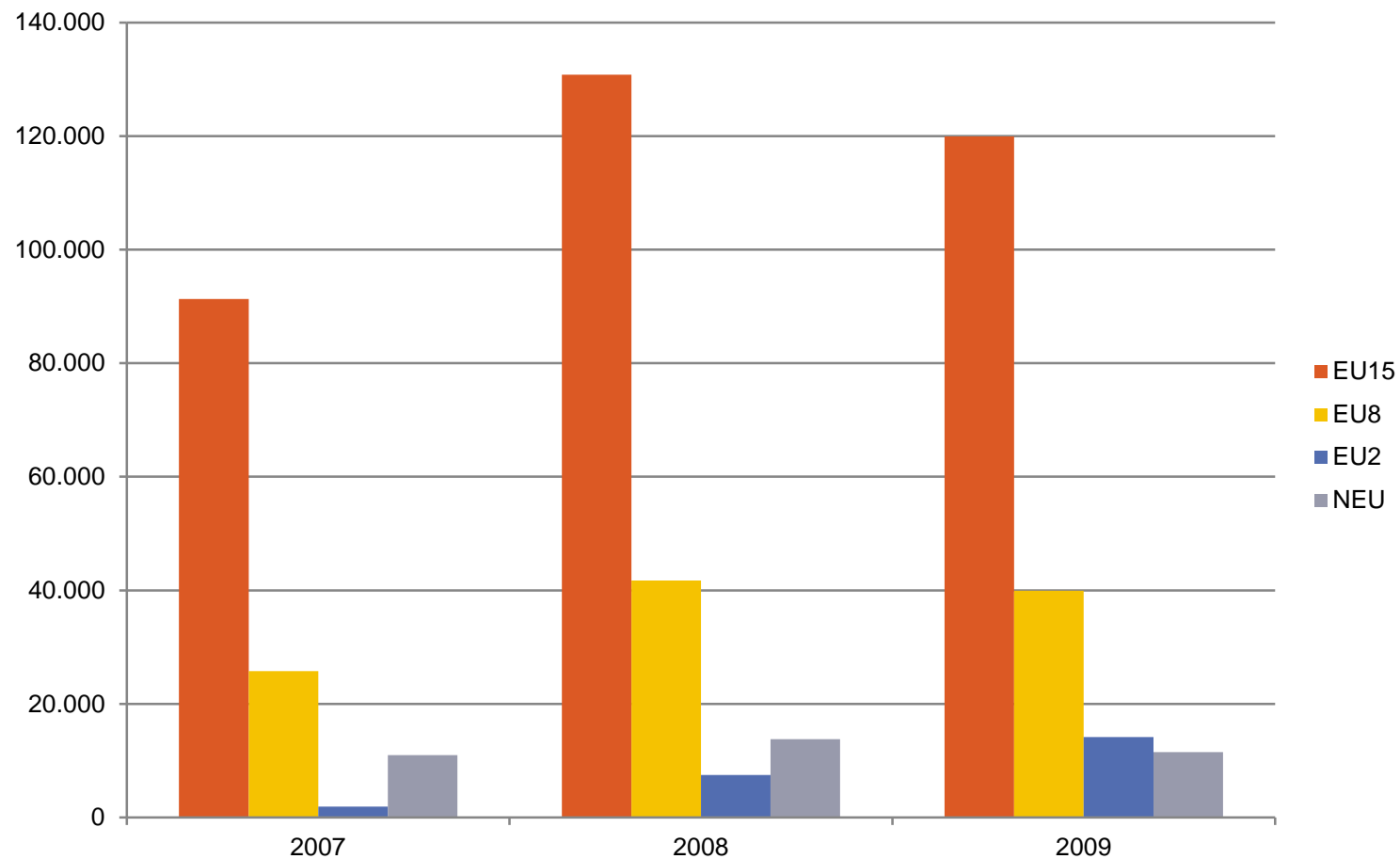
WORDEN ARBEIDSKAARTEN AFGESTEMD OP OPENSTAANDE KNELPUNT VACATURES IN VLAANDEREN?

	<i>top 5 knelpuntvacatures</i>	<i>uitgereikte arbeidskaarten</i>	<i>% openstaande vacatures</i>
kuiswerk	21,675	niet in lijst	
technieker	8,339	948	11.37%
IT personeel	7,377	33	0.45%
middelbare school onderwijs	6,563	niet in lijst	
vertegenwoordiger	5,417	niet in lijst	
totaal	49,371	1,017	2.06%

DETACHERING & ZELFSTANDIGE ARBEID

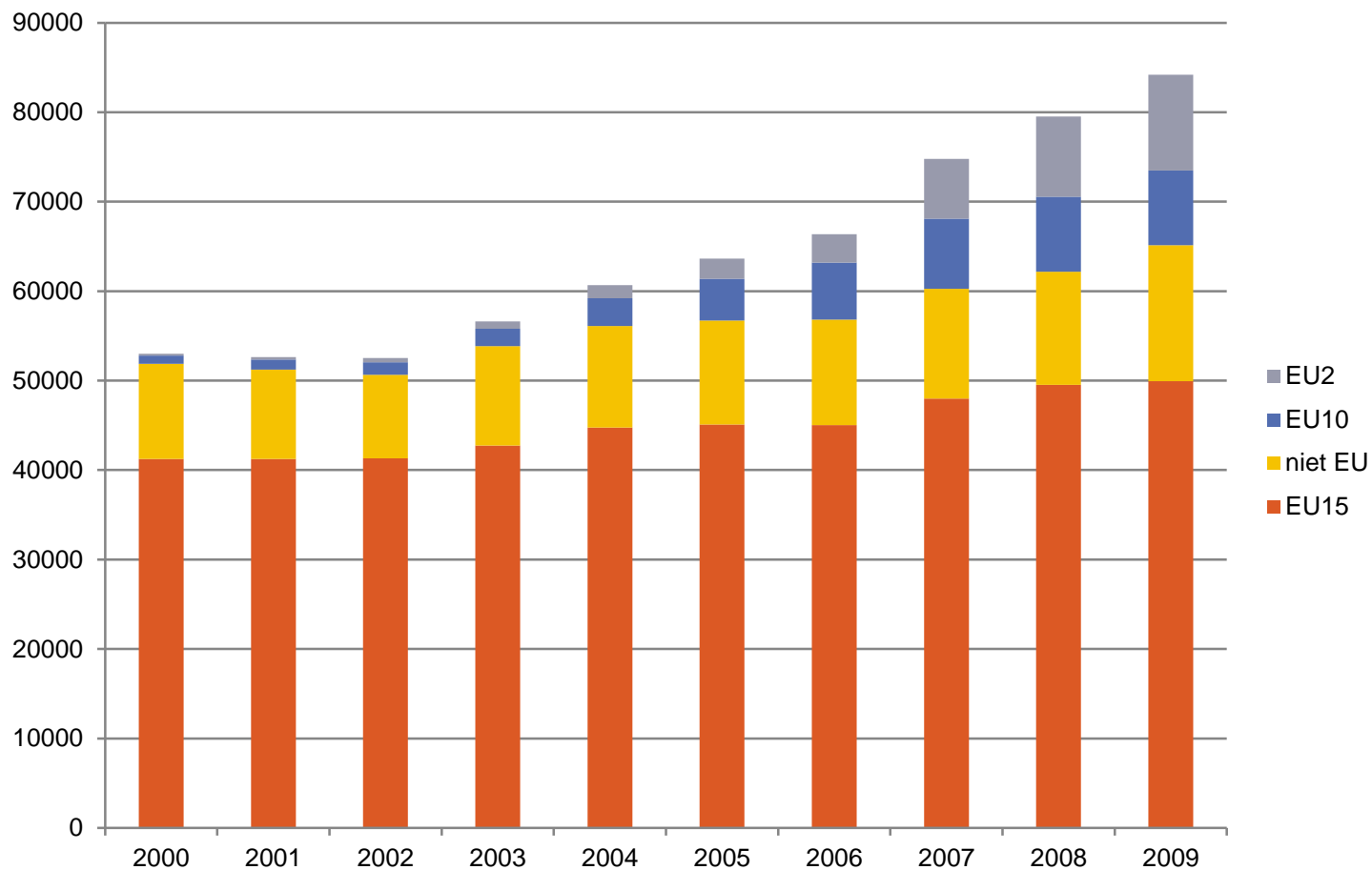
- **‘parallele’ instroom via detachering of zelfstandige arbeid? (zie LIMOSA & RSVZ)**
- **Achterdeur – voordeur problematiek?**

RECENTE TRENDS IN DETACHERING?

BRON: LIMOSA, RSZ

NIEUWE INSTROOM VIA STATUUT VAN ZELFSTANDIGE?

BRON: RSVZ

TYPE TEWERKSTELLING VOOR UITGEREIKTE ARBEIDSKAARTEN, NAAR REGIO, 2008

	Vlaanderen	Brussel	Wallonië	België
Hooggeschoolde wn & managers	4,681	3,636	1,257	9,574
<i>Landbouw</i>	21,566	0	0	21,566
<i>Bouw & metallurgie</i>	8,361	219	325	8,905
<i>Transport</i>	632	0	0	632
<i>Gezondheid</i>	71	113	88	272
<i>Andere</i>	1,905	520	491	2,916
Knelpuntberoepen	32,535	852	904	34,291
Andere	2,973	3,148	759	6,880
Totaal	40,189	7,636	2,920	50,745

TEWERKSTELLING VIA DETACHERING LEIDT TOT UITHOLLING VAN SYSTEEM ARBEIDSKAARTEN

	<i>EU8</i>	<i>EU2</i>	<i>niet EU</i>	<i>totaal</i>
Hooggeschoolde wn & managers	987	325	3,579	4,891
<i>Landbouw</i>	<i>1,360</i>	<i>151</i>	<i>53</i>	<i>1,564</i>
<i>Bouw & metallurgie</i>	<i>33,224</i>	<i>4,811</i>	<i>5,342</i>	43,377
<i>Transport</i>	<i>469</i>	<i>186</i>	<i>386</i>	<i>1,041</i>
<i>Gezondheid & sociale diensten</i>	<i>10</i>	<i>1</i>	<i>115</i>	<i>126</i>
<i>Petrochemie</i>	<i>1,681</i>	<i>735</i>	<i>1,682</i>	<i>4,098</i>
Knelpuntberoepen	36,744	5,884	7,578	50,206
Andere	2,622	1,130	2,598	6,350
Totaal	41,713	7,490	13,806	63,009

IS DE AANWEZIGE ARBEIDSRESERVE BIJ IMMIGRANTEN EEN HINDERPAAL VOOR BIJKOMENDE ECONOMISCHE IMMIGRATIE ?

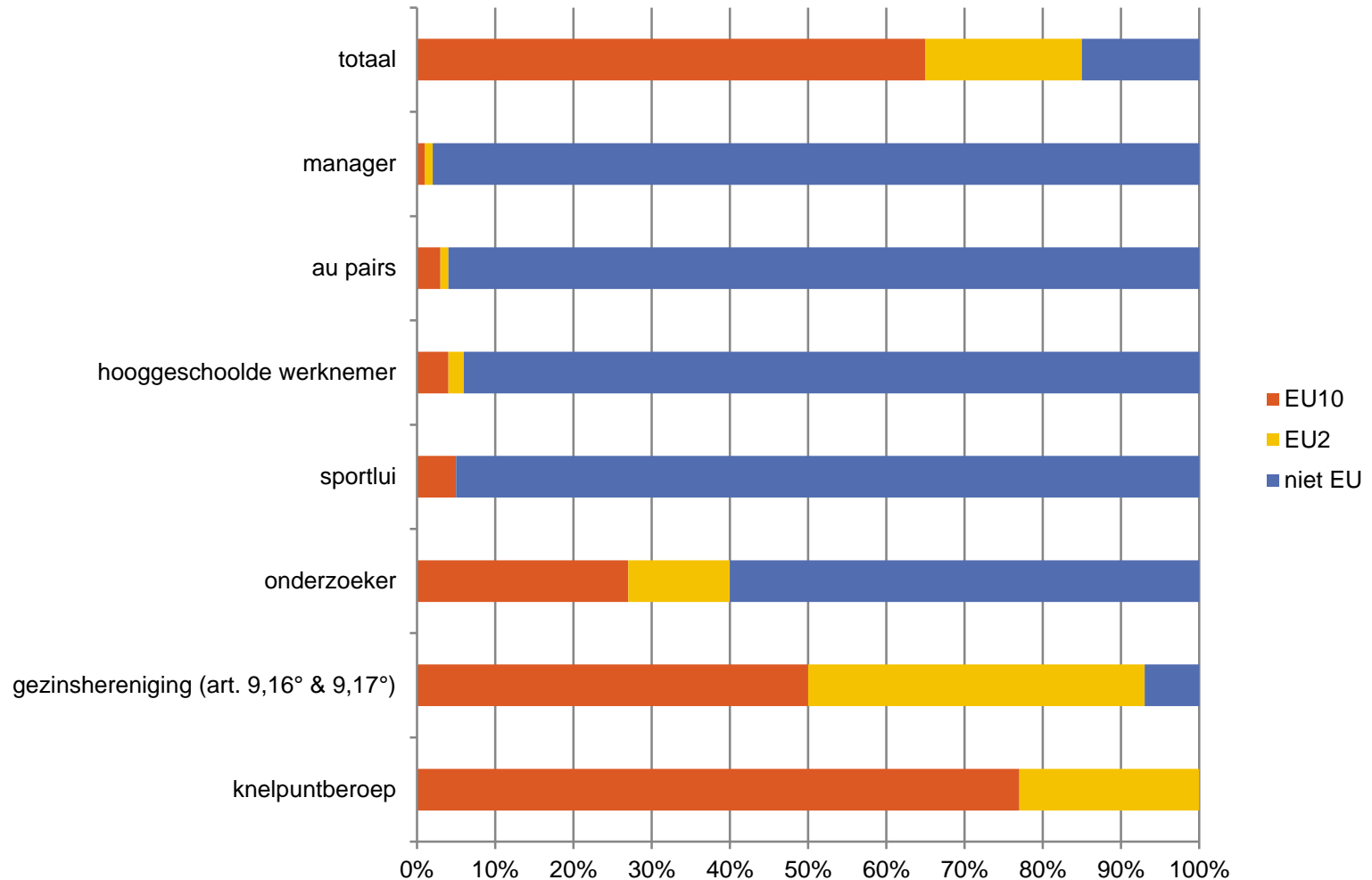
- **Hoe groot is de ondergebruikte arbeidsreserve (bij benadering)?**
- **Afgeschermd instroom economische immigratie via arbeidskaarten**
- **Sterke afwijking in sector tewerkstelling naar 'type' economische immigranten!**

ONDERGEBRUIKTE ARBEIDSRESERVE BIJ VERSCHILLENDE GROEPEN IMMIGRANTEN.

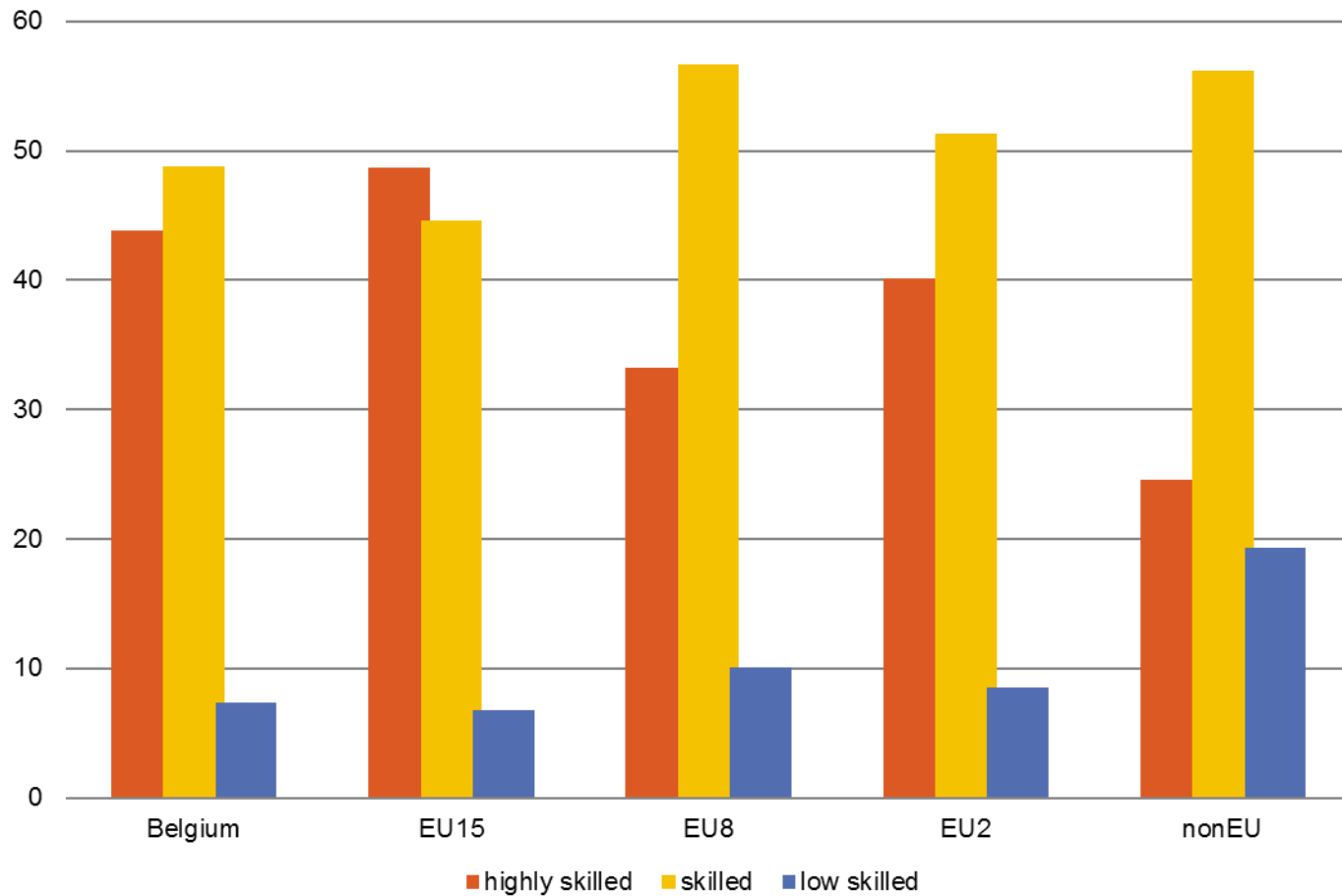
- Optrekken werkzaamheidsgraad van immigranten tot die van de 'gemiddelde Belg'

	Belg	EU15	EU12	sub-Sahara Afrika	andere Europa	Noord-Afrika	andere	totaal
totale populatie op arbeidsactieve leeftijd	6,089,343	394,007	58,783	121,024	141,315	154,125	115,010	7,073,607
werkzaamheidsgraad	62.72	60.64	61.31	54.97	42.49	40.76	52.69	61.34
aantal personen tewerkgesteld	3,819,236	238,912	36,043	66,532	60,052	62,829	60,599	4,338,951
tewerkstellingskloof (in %punt)		2.08	1.41	7.75	20.23	21.96	10.03	1.38
arbeidsreserve (in absoluut aantal)		8,209	826	9,374	28,581	33,839	11,536	97,616

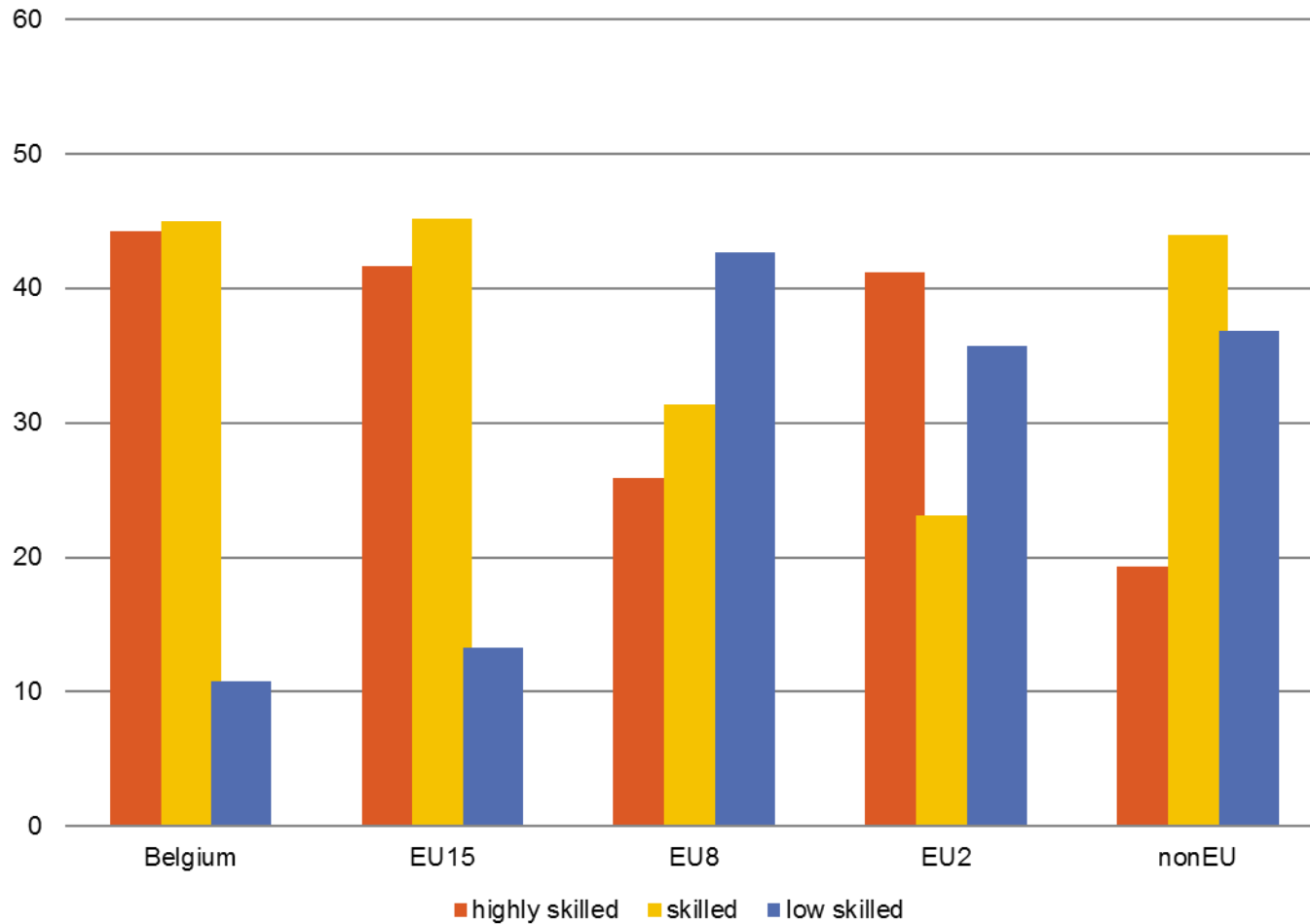
TYPE ECONOMISCHE IMMIGRATIE VIA ARBEIDSKAARTEN NAAR HERKOMST

OPLEIDINGSNIVEAU TEWERKSTELLING, MAN, 2008

OPLEIDINGSNIVEAU TEWERKSTELLING, VROUW, 2008

BRON: LFS, 2008

STERKTES / UITDAGINGEN

Sterktes

- Arbeidsmigratiewetgeving relatief flexibel, snel en goedkoop (voor hooggeschoolde migranten)
- Groot aantal groepen immigranten vrijgesteld van arbeidskaart
- Decentralisatie naar gewesten
- 'Automatische stabilisator'

Uitdagingen

- Complexiteit wetgevende kader voor de toegang van derdelanders via arbeidskaarten
- Aanwezig arbeidsreserve
 - Relatief lage participatiegraad / Hardnekkige hoge graad van langdurige werkloosheid / Geografische variatie
- Bijkomende 'Job-matching' maatregelen
- Dynamische monitoring van arbeidstekorten?
- Beperkte invulling van arbeidsmarkttekorten via economische migratie
- Geïntegreerde visie op arbeidsmigratie- en integratiebeleid

ALTERNATIEVEN?

Vraaggestuurde arbeidsmigratie

- Toelating na aanbod werkgever
- Meeste EU-landen (incl. BE) / VS
- Selectie door noden werkgever
- Job zekerheid
- Administratieve lasten en wachttijd voor werkgever
- Tijdelijke beperking arbeidsmobiliteit

Aanbodgestuurde arbeidsmigratie

- Toelating naar profiel (leeftijd, opleiding, werkervaring) migrant
- Australië / Canada / Nieuw-Zeeland (quota); UK (puntensysteem); VS (greencard lottery)
- Globale inschatting bruikbaarheid en geschiktheid kandidaten
- Hogere onzekerheid van effectieve tewerkstelling
- Administratieve lasten en wachttijd bij migrant
- Geen beperking arbeidsmobiliteit